

Till Konstitutionsutskottet

Begäran om granskning av dåvarande statsrådet Magdalena Anderssons uttalanden kring bakomliggande orsakerna till stängningen av Ringhals 1 och 2 och flera andra uttalanden kring kärnkraft, dess kostnader samt byggtid.

I regeringsformen 1 kap. 9 § stadgas: "Domstolar samt förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter ska i sin verksamhet beakta allas likhet inför lagen samt iaktta saklighet och opartiskhet".

Vid upprepade tillfällen har dåvarande statsrådet Magdalena Andersson uttalat att Ringhalsverken 1 och 2 lades ner av kommersiella skäl och att den förda energipolitiken inte haft någon inverkan på beslutet att avveckla kärnkraftsreaktorerna.

Under de senaste två mandatperioderna har den regering som dåvarande statsrådet Magdalena Andersson medverkat i haft en politisk inriktning i syfte att snedvrída konkurrensen på elmarknaden genom att exempelvis höja den sk särskilda skatten på kärnkraft med ytterligare 17% 2015, ref [1] samt subventioner till andra kraftslag som t ex vindkraft. Högst sannolikt ledde höjningen av effektskatten till att Oskarshamn 1 och 2 samt Ringhals 1 och 2 lades ner pga olönsamhet. Detta var en uttalad målsättning enligt dåvarande miljö- och klimatministern samt vice statsminister Åsa Romson. Jag vill bl a referera till en artikel i Ny Teknik [2] där dåvarande statsrådet Åsa Romson uttalar sig om energipolitiken för kommande mandatperiod. Noterbart är att det finns ett flertal artiklar i olika medier med samma innebörd, bland annat i Svenska Dagbladet.

Vidare fortsätter fd statsrådet med påståenden om att Frankrikes kärnkraft skulle vara orsaken till Frankrikes höga elpriser vilket är inte korrekt. Det är snarast ett resultat av en effektbrist som inte kan hänföras till kärnkraften explicit utan är i huvudsak beroende på den spotprismodell som råder på den europeiska marknads elmarknaden där exempelvis beroendet av den ryska gasen driver upp priset i effektbristens spår.

Fd statsrådet anför också att kärnkraftverk tar "tiotals år att bygga" medan förnybar endast enstaka år. I regeringens kommittédirektiv [3] anges att ledtiden från utredning till byggfas beräknas till 9–11 år för landbaserad vindkraft och 10–12 år för havsbaserad vindkraft. Detta är i paritet med att bygga ny kärnkraft. Således är uttalandet direkt felaktigt och vilseledande.

Vidare nämns vid upprepade tillfällen att energiöverenskommelsen från 2016 medger tillåtlighet att bygga ny kärnkraft, dvs att det inte finns "några hinder för ny kärnkraft". Men, det är felaktigt att påstå. Dels finns en begränsning i antal, dels finns en begränsning i på vilka platser som nyetableringar kan tillåtas. Magdalena Anderssons påstående är delvis felaktigt eftersom det inte finns ett nationellt regelverk för att exempelvis bygga små modulära reaktorer, sk SMR. Således är uttalandena inte sakliga och korrekta i allt väsentligt.

Sammantaget har dåvarande statsrådet Magdalena Andersson vid ett flertal tillfällen uttalat sig osakligt och partiskt i energidebatten vilket strider mot regeringsformen 1 kap. 9§.

Mot ovanstående bakgrund anser jag att konstitutionsutskottet bör granska om dåvarande statsrådet Magdalena Andersson brustit i saklighetskravet genom sina upprepade uttalande kring bakomliggande orsakerna till stängningen av Ringhals 1 och 2 och flera andra uttalanden kring kärnkraft, dess kostnader samt byggtid.

Referenser

- [1] SFS 2015:471 – Lag om ändring i lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer
- [2] Artikel i Ny Teknik 2014-10-01 – <https://www.nyteknik.se/energi/romson-flera-reaktorer-stangs-6397664>
- [3] Dir. 2022:27 – Regeringens kommittédirektiv – Stärkta incitament för utbyggd vindkraft

Stockholm 2023-01-26

Mattias Bäckström Johansson